

Les 1 Een onrustige tijd

- Het Romeinse Rijk viel langzaam uit elkaar, door ruzie in Rome en oorlog aan de grenzen.
- Germaanse stammen vluchtten voor de Hunnen en zorgden voor volksverhuizingen in Europa.
- De laatste keizer van Rome was Romulus Augustulus.
- Hij werd gevangengezet door een Germaanse generaal.
- Daarmee eindigde het Romeinse Rijk en begonnen de middeleeuwen.
- Pas in het jaar 800 kwam er weer een groot rijk. Karel de Grote van de Franken veroverde bijna heel Europa.

Les 2 Kerk en klooster

- In de middeleeuwen was de paus de leider van alle christenen. De paus sloot een verbond met de Franken.
- Zo werden de christenen beschermd.
- Christenen bouwden kloosters. Daar woonden nonnen en monniken. Kloosters werden veilige en belangrijke plekken in de wereld.
- Christenen noemden ongelovige mensen heidenen.
- Christenen wilden de heidenen bekeren. De monniken Bonifatius en Willibrord bekeerden veel Germanen.

Les 3 Het kloosterleven

- Kloosters zagen er bijna allemaal hetzelfde uit. Binnen de muren was een tuin met gebouwen eromheen.
- De kerk was het belangrijkste gebouw.
- Nonnen en monniken leefden in de kloosters.
- Ze moesten zich aan strenge regels houden.
- De monnik Benedictus bedacht regels die door veel kloosters werden overgenomen. Van Benedictus moest je arm, kuis en gehoorzaam zijn.
- Een dag in het klooster verliep altijd hetzelfde.
- Je vulde de dag met bidden, werken en rusten.

STAP 2 Begrippen

volksverhuizingen

De tijd waarin veel volken in Europa rondtrokken. Veel stammen waren op de vlucht voor de Hunnen. Daarbij joegen ze andere stammen ook op de vlucht.

Franken

Een Germaanse stam waar veel later Frankrijk naar vernoemd is. De Franken veroverden uiteindelijk bijna heel Europa.

Karel de Grote

Karel de Grote werd keizer in het jaar 800. Hij was leider van de Franken en beschermde de christelijke kerk in bijna heel Europa.

paus

De leider van alle christenen. De paus woont in Rome.

klooster

Een klooster is een gebouw dat van de wereld is afgesloten. Er wonen mensen die bidden, studeren en werken. Vrouwen en mannen hebben aparte kloosters, ze mogen niet samenwonen.

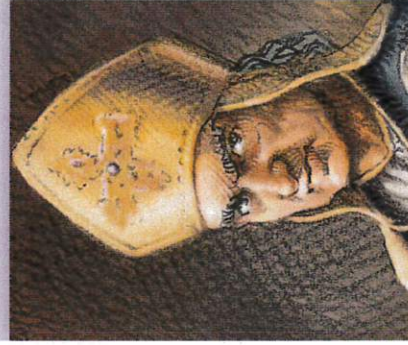
nonnen en monniken

De vrouwen en mannen die in een klooster leven en hun leven hebben gewijd aan God.

Bonifatius

Engelse monnik die Germanen bekeerde door een heilige boom om te hakken.

Willibrord

Engelse monnik die veel Friezen bekeerde tot het christendom.

heidenen

De christenen noemden iedereen die niet in hun God geloofde, een heiden. Omdat heidenen niet in God geloofden, konden ze niet naar de hemel volgens de christenen.

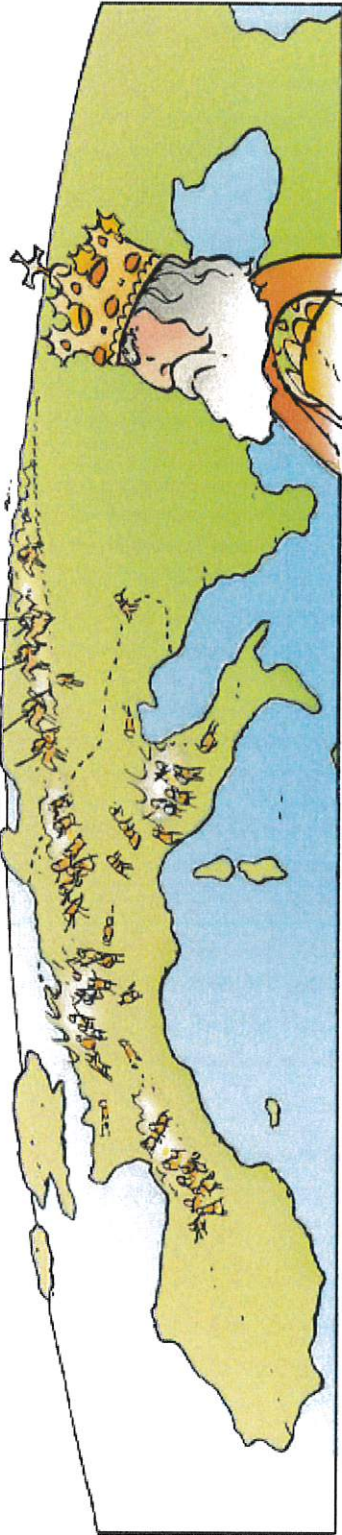
Benedictus

De monnik Benedictus bedacht nieuwe regels voor het klooster. Hij vond dat kloosterlingen moesten werken, eten en rusten. En dat ze moesten beloven arm, kuis en gehoorzaam te zijn.

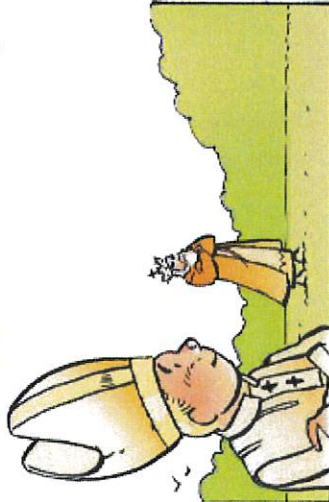
Ga naar **STAP 2** in je werkboek.

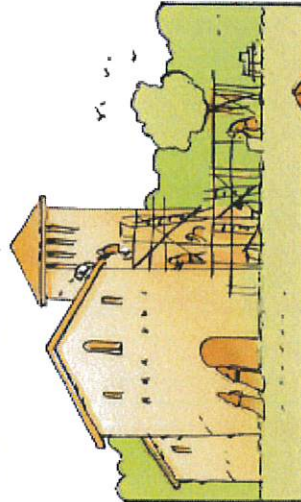
GERMAANSE STAMMEN VLOUCHTEN VOOR DE HUNNEN, ZE ZORGTEN VOOR VOLKSVERHUIZINGEN IN EUROPA. ROND HET JAAR 800 VEROVERDE KAREL DE GROTE BIJNA HEEL EUROPA.

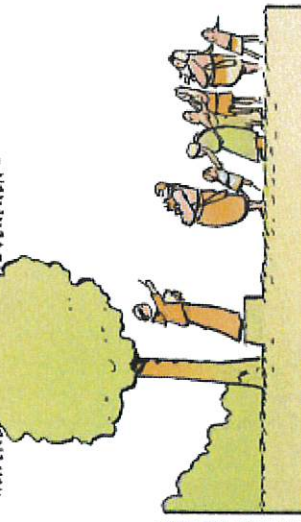
KAREL BESCHERMEDE DE PAUS EN DE CHRISTENEN.

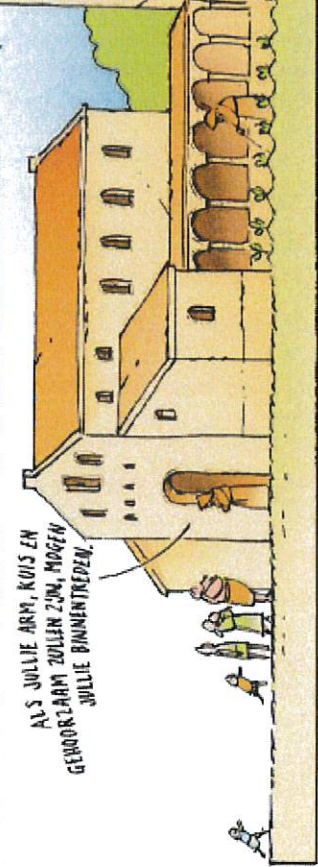
DE CHRISTENEN BOUWDEN KLOOSTERS. MAAR WOONDEN NONNEN EN MONNIKEN.

MONNIKEN TRONKEN DOOR EUROPA OM HEIDENEN TE BEKREKEN.

BIJNA ALLE KLOOSTERS ZAGEN ER HETZELFDE UIT EN HADDEN DEZELFDE DAGINDELING : BIDDEN, WERKEN, RUSTEN ...

Thema 3 Het christendom

Samenvatting

Een onrustige tijd

Na de Romeinse tijd brak een onrustige tijd aan. Het Romeinse Rijk viel langzaam uit elkaar, door ruzie in Rome en oorlog aan de grenzen. Veel soldaten vertrokken uit het leger en daardoor waren veel grenzen onbewaakt. De Hunnen uit Azië trokken Europa binnen. De Germanen waren bang voor de Hunnen en sloegen op de vlucht. Waar de Germanen kwamen, sloegen andere volken weer op de vlucht. Zo ontstonden er volksverhuizingen.

In Rome maakten de Romeinen ruzie over wie er keizer mocht worden. Augustulus werd op zijn elfde jaar keizer, maar eigenlijk was zijn vader, een generaal, de baas van Rome. De Germaanse generaal Odoaker vermoordde de vader van Augustulus en zette de jongen gevangen. Odoaker, de Germaan, werd de baas van het Romeinse Rijk. Maar hij ging niet in Rome wonen, dus de stad werd niet meer beschermd door soldaten. Daarmee eindigde het Romeinse Rijk en begonnen de middeleeuwen.

Een van de grootste Germaanse stammen waren de Franken. Zij veroverden veel land en de eerste Frankische koning was Clovis. Nog beroemder werd de Frankische koning Karel de Grote. Hij heerste over een groot deel van Europa.

Kerk en klooster

De christenen werden steeds belangrijker in Europa. De baas van de christenen was de paus. De paus sloot een verbond met de Franken. Zo werden de christenen beschermd. De christenen bouwden kloosters, voor christenen die zich wilde terugtrekken uit de wereld. Het was in de middeleeuwen best moeilijk om een goed christen te zijn, er gebeurden veel dingen die van christenen niet mochten, zoals stelen en liegen. Veel vrouwen en mannen gingen in kloosters wonen. De nonnen en monniken leefden in aparte kloosters. Ze leefden volgens strenge regels. Ze moesten heel vaak bidden en heel hard werken. Kloosters werden aparte en veilige plekken in de wereld. De monniken probeerden mensen die nog geen christen waren, te bekeren. Zij vonden dat iedereen die andere goden vereerde dan God een heiden was. De monnik Willibrord kreeg een opdracht van de paus om naar Utrecht te gaan om de Friezen te bekeren. Hij woonde in een klooster in Utrecht en maakte tochten naar de Friezen. Het lukte hem om veel Friezen christen te maken. Bonifatius ging op reis om de Germanen te bekeren. Om te bewijzen aan de Germanen dat hun goden niet bestonden, hakte hij hun heilige eik om. Hij bekeerde veel Germanen. Uiteindelijk werd hij door de Friezen vermoord.

Het kloosterleven

Kloosters zagen er bijna allemaal hetzelfde uit. Binnen de dikke muren lag een kloostertuin. Rondom de tuin lagen kloostergangen, deze waren overdekt en zo konden de monniken en nonnen helemaal om de tuin heenlopen. De kerk binnen het klooster was het belangrijkste gebouw. Er was ook een refter, de eetzaal, en er waren kleine cellen waar de monniken of de nonnen sliepen. In het klooster werd hard gewerkt. Zo werden Romeinse boeken door de monniken overgeschreven. Zo bewaarden ze de ideeën van de Romeinen, maar ook van de christenen. De Italiaanse monnik Benedictus vond dat nieuwe kloosterlingen drie dingen moesten beloven aan God: armoede, kuisheid en gehoorzaamheid. Hij bedacht nog meer regels, zoals elke dag acht uur bidden, acht uur werken en acht uur rusten. Elke dag in het klooster verliep hetzelfde. De meeste kloosters namen de regels van Benedictus over. Nu nog steeds leven er kloosterlingen volgens zijn regels.

Begrippen

volksverhuizingen	De tijd waarin veel volken in Europa rondtrokken. Veel stammen waren op de vlucht voor de Hunnen. Daarbij joegen ze andere stammen ook op de vlucht.
Franken	Een Germaanse stam waar veel later Frankrijk naar vernoemd is. De Franken veroverden uiteindelijk bijna heel Europa.
Karel de Grote	Karel de Grote werd keizer in het jaar 800. Hij was leider van de Franken en beschermde de christelijke kerk in bijna heel Europa.
paus	De leider van alle christenen. De paus woont in Rome.
klooster	Een klooster is een gebouw dat van de wereld is afgesloten. Er wonen mensen die bidden, studeren en werken. Vrouwen en mannen hebben aparte kloosters, ze mogen niet samenwonen.
nonnen en monniken	De vrouwen en mannen die in een klooster leven en hun leven hebben gewijd aan God.
Bonifatius	Engelse monnik die Germanen bekeerde door een heilige boom om te hakken.
Willibrord	Engelse monnik die veel Friezen bekeerde tot het christendom.
heidenen	De christenen noemden iedereen die niet in hun God geloofde, een heiden. Omdat heidenen niet in God geloofden, konden ze niet naar de hemel volgens de christenen.
Benedictus	De monnik Benedictus bedacht nieuwe regels voor het klooster. Hij vond dat kloosterlingen moesten werken, eten en rusten. En dat ze moesten beloven arm, kuis en gehoorzaam te zijn.